

Înlocuirea diftongilor *je, ia* cu *je, ja* sau *e, a* într-o parte a cazurilor are loc fără regularitate. Se poate observa în același timp tendința ca prezența sau lipsa lui *j* să depindă de consoana precedentă. După consoanele bilabiale *b, m, p* în majoritatea cazurilor se rostește *je, ja*. După consoanele moi *d', t', ň, l'* se pronunță mai ales *e, a*. După celelalte consoane se pronunță fie *je, ja*, fie *e, a*.

Sînt categorii gramaticale în care, prin analogie, se rostește numai *e, a*.

La substantivele cu sufix diminutival: *kamenok* „pietricică”; *ret'aska* „lănțisor”; *častka* „părticică”; *pecka* „mic cuptor”; *pečenka* „friptură”; *kvetko* „floricică”; *sadelko* „slăninică”; *jaderko* „sămînță”; *kridelko* „aripioară”; *drefsko* „lemn”; *prasatko* „purceluș”; *kurčatko* „puișor”; *jahňatko* „mielușel”; *husatko* „boboc” ș.a.

La genitivul plural al substantivelor de tip „žena” „ulica” și „mesto” în locul lui *je* se pronunță *e*: *hrušek* „a perelor”; *čerešen* „a cireșelor”; *jader* „a semințelor”; *ovec* „a oilor”; *sl'ivek* „a prunelor”; *t'chel* „a cărămizilor”; *slovek* „a sutelor”; *videl* „a furcilor”. (Trebuie să remarcăm că de regulă substantivele au la genitiv plural terminația *-ox*: *xlapox* „a bărbaților”; *gazdox* „a stăpînilor”; *koňox* „a cailor”; *dubox* „a stejarilor”; *ženox* „a femeilor”; *pal'icox* „a bețelor”; *kost'ox* „a oaselor”; *vajcox* „a ouălor” etc. Genitive ca *hrušek*, *čerešen* etc., care se întrebuintează paralel cu *hruškox*, *čerešňox* etc. sînt sporadice și reprezintă formele slovac centrale mai vechi ale acestui grai).

Substantivele de tip *vajce* „ou” la nominativ plural se termină în loc de *-ia* în *-a*: *vajca* „ouă”; *pl'eca* „umeri”; *vreca* „saci” ș.a.

La terminațiile adjectivelor de tip moale, în loc de *je, ia* se pronunță *e, a*: *cuža* „străin”; *cuže*, *cužeho*, *cužemu*; *boža* „dumnezeiesc”; *bože*, *božeho*, *božemu*, *flače* „de pasăre”; *raňajše* „de dimineată”; *večerše* „de seară”; *najl'akša* „cea mai ușoară”; *oftace* „de oaie”; *sl'epčace* „de găină”; *vjače* „mai mare”; *tret'e* „al treilea”; *kačace* „de rață”; *zajača* „de iepure”; *drukše* „mai lung”; *lastovičkiŋe* „de rîndunea”; *rječe* „mai rar”; *bjelše* „mai alb” ș.a.

La infinitiv, în loc de *je* se pronunță *e*: *šed'ivel'* „a încărunți”; *rozumel'* „a înțelege”; *tučňet* „a se îngrișa”; *čerňet'* „a se înnegri”; *lu/trel'* „a șterge”; *zemrel'* „a muri”; *udrel'* „a lovi”; *podepret'* „a propti”; *zapret'* „a încuia”; *vistret'* „a așterne”; *vid'et* „a vedea”; *bol'et* „a dura”; *misl'et'* „a gîndi”; *vravel'* „a vorbi”; *vedel'* „a ști”; *trpet'* „a răbda”; *horet'* „a arde” ș.a.

La infinitivul și trecutul verbelor de tipul *pieť* se pronunță *e, a*: *pest'* „a coace” - *pekol*; *obl'est'* „a îmbrăca” - *obl'ekol*; *vl'est'* „a tirî”, - *vl'ekol*; *t'est'* „a curge” - *t'ekol*; *trast'* „a scutura” - *trasol*; *ňest'* „a aduce” - *ňesol*; *pl'est'* „a împleti” - *pl'etol*; *prast'* „a toarce” - *pradol*.

La prezent, în locul lui *je* se pronunță *e*: *ňesem* „aduc”; *vezem* „transport”; *pl'et'em* „împletesc”; *pečem* „coc”; *t'eče* „curge”; *tlučem* - *tlčem* „eu sparg”; *obl'ečem* „eu voi îmbrăca”; *navl'ečem* „eu bag ată în ac”; *l'ezem* „eu tirăsc”; *hrizem* „eu rod”; *pasem* „eu pasc”; *prad'em* „eu torc”; *miňem* „eu cheltuiesc”; *hiňe* „el pierce”; *trem* „sterg”; *zemrem* „eu voi muri”; *udrem* „eu voi lovi”; *podeprem* „eu proptesc”; *vistrem* „eu aștern”; *berem* „eu iau”; *žere* „el mînîncă”; *d'ere* „el jupoaică”; *žeňe* „el gonește”; *mel'e* „el macină”; *ore* dar și *orje* „el ară”.

La terminația prezentului de tip „volat”, în loc de *-ia* se rostește *-a*: *mera* „el măsoară”; *cica* „el suge”; *večeram* „eu cinez”; *sa mi vraca* „îmi vine să vomez”; *požičam* „eu împrumut” etc. Excepție prezintă verbul